

INGEKOMEN
- 4 SEP 2007
Nr. 3903

Startnotitie
Milieueffectrapportage

Vleeskuikenhouderij
Paradijs 40 te Elsendorp

Projectgegevens

Initiatiefnemer

Naam : M.L.M. Hoenselaar
Adres : Noordkant 26
Postcode, plaats : 5845 EW Sint Anthonis
Telefoon : 0485-382970

Handelsnaam en locatie

Handelsnaam : M.L.M. Hoenselaar
Aard van de activiteit : Vleeskuikenbedrijf
Adres : Paradijs 40
Postcode, plaats : 5424 TN Elsendorp
Contactpersoon : De heer M.L.M. Hoenselaar
Telefoon : 0485-382970

Kadastrale ligging : Gemeente Gemert
Sectie P
Nummer 283 en 538 (gedeeltelijk)

Bevoegd gezag

Naam : Het College van Burgemeester en Wethouders
van Gemert-Bakel
Adres : Ridderplein 1
Postcode, plaats : 5421 CV Gemert

Colofon rapportage

Opgesteld door : ing. M.J.P. van Lieshout
Datum : 29 augustus 2007
Gecontroleerd dor : ing. J.J.A.L. van den Berg
Datum : 29 augustus 2007

Inhoudsopgave

Projectgegevens	
Inhoudsopgave	
1. Inleiding	1
1.1. Beoogde activiteit.....	1
1.2. Aanleiding opstellen van startnotitie	1
1.3. Startnotitie.....	1
2. Omschrijving activiteit	2
2.1. Ligging van het bedrijf.....	2
2.2. Vergunde situatie	4
2.3. Voorkeursalternatief.....	5
2.4. Alternatief 1.....	5
2.5. Alternatief 2.....	6
3. Beleid en procedures	7
3.1. Milieueffectrapportage.....	7
3.2. Bevoegd gezag	9
3.3. Volgorde van de procedures	10
3.4. Europees beleid	10
3.4.1. Vogelrichtlijn	10
3.4.2. Habitatrichtlijn	11
3.4.3. IPPC-richtlijn	12
3.4.4. MER-richtlijn	14
3.5. Rijksbeleid	14
3.5.1. Natuurbeschermingswet 1998.....	14
3.5.2. Flora- en faunawet.....	15
3.5.3. Wet ammoniak en veehouderij.....	17
3.5.4. Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen.....	18
3.5.5. Wet geurhinder en veehouderij	19
3.5.7. Besluit luchtkwaliteit 2005	19
3.6. Provinciaal beleid.....	21
3.6.1. Streekplan Noord-Brabant 2002.....	21
3.6.2. Reconstructieplan De Peel.....	22
3.6.3. Cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden.....	24
3.7. Gemeentelijk beleid	26
3.7.1. Vergunning Wet milieubeheer	26
3.7.2. Bestemmingsplan	26
3.7.3. Bouwvergunning	27
4. Gevolgen voor het milieu.....	28
4.1. Ammoniak.....	28
4.2. Geur.....	28
4.3. Natuur.....	30

4.4.	Fijn stof	30
4.5.	Bodem en water.....	30
4.6.	Energie	30
4.7.	Geluid/verkeer.....	30
5.	Conclusie	32

Tabel 1:	ammoniakemissie vigerende vergunning locatie Vlagberg 33.....	4
Tabel 2:	geuremissie vigerende vergunning locatie Vlagberg 33.....	4
Tabel 3:	ammoniakemissie voorkeursalternatief.....	5
Tabel 4:	geuremissie voorkeursalternatief.....	5
Tabel 5:	ammoniakemissie alternatief 1	5
Tabel 6:	geuremissie alternatief 1	6
Tabel 7:	ammoniakemissie alternatief 2	6
Tabel 8:	geuremissie alternatief 2	6
Tabel 9:	schematisch overzicht procedure m.e.r. en Wet milieubeheer.....	10
Tabel 10:	geurhinder geurgevoelige objecten.....	28

Figuur 1:	ligging bedrijf.....	2
Figuur 2:	bedrijfsopzet.....	3
Figuur 3:	Vogelrichtlijngebied	11
Figuur 4:	natuurmonument	15
Figuur 5:	resultaten natuurloket.....	17
Figuur 6:	ligging kwetsbare gebieden	18
Figuur 7:	concentratie fijn stof 2006 (bron: MNP)	21
Figuur 8:	plankaart 1 streekplan 2002	22
Figuur 9:	integrale zonering.....	23
Figuur 10:	historische geologische waarden.....	24
Figuur 11:	archeologische waardenkaart.....	25
Figuur 12:	aardkundige waardenkaart.....	26
Figuur 13:	uitsnede bestemmingsplan "Buitengebied 2006" Gemeente Gemert-Bakel....	27
Figuur 14:	ligging geurgevoelige objecten	29
Figuur 15:	ligging geurgevoelige objecten (kadastrale ondergrond)	29

Bijlage 1: Tekening

1. Inleiding

1.1. Beoogde activiteit

Initiatiefnemer is voornemens om een vleeskuikenbedrijf op te richten aan het Paradijs 40 te Elsendorp voor de huisvesting van in totaal 200.000 vleeskuikens.

Deze oprichting geschiedt in samenhang met de beëindiging van een vleeskuiken- en vleesvarkensbedrijf, met een vergunning Wet milieubeheer voor het houden van 77.928 vleeskuikens en 420 vleesvarkens, gelegen aan Vlagberg 33 in de gemeente Sint Anthonis, in het kader van de regeling Verplaatsing Intensieve Veehouderijbedrijven (VIV) van de provincie Noord Brabant.

Het beoogde bedrijf voldoet aan de meest recente eisen ter bescherming van het milieu en dierenwelzijn. De omvang van het bedrijf maakt een rendabele bedrijfsvoering mogelijk wat de concurrentie met de wereldmarkt aankan.

1.2 Aanleiding opstellen van startnotitie

Aanleiding voor het opstellen van deze startnotitie is het verkrijgen van een vergunning Wet milieubeheer voor het houden van 200.000 vleeskuikens.

1.3. Startnotitie

In deze startnotitie wordt in hoofdstuk 2 een omschrijving gegeven van de activiteiten waarbij de verschillende alternatieven omschreven worden.

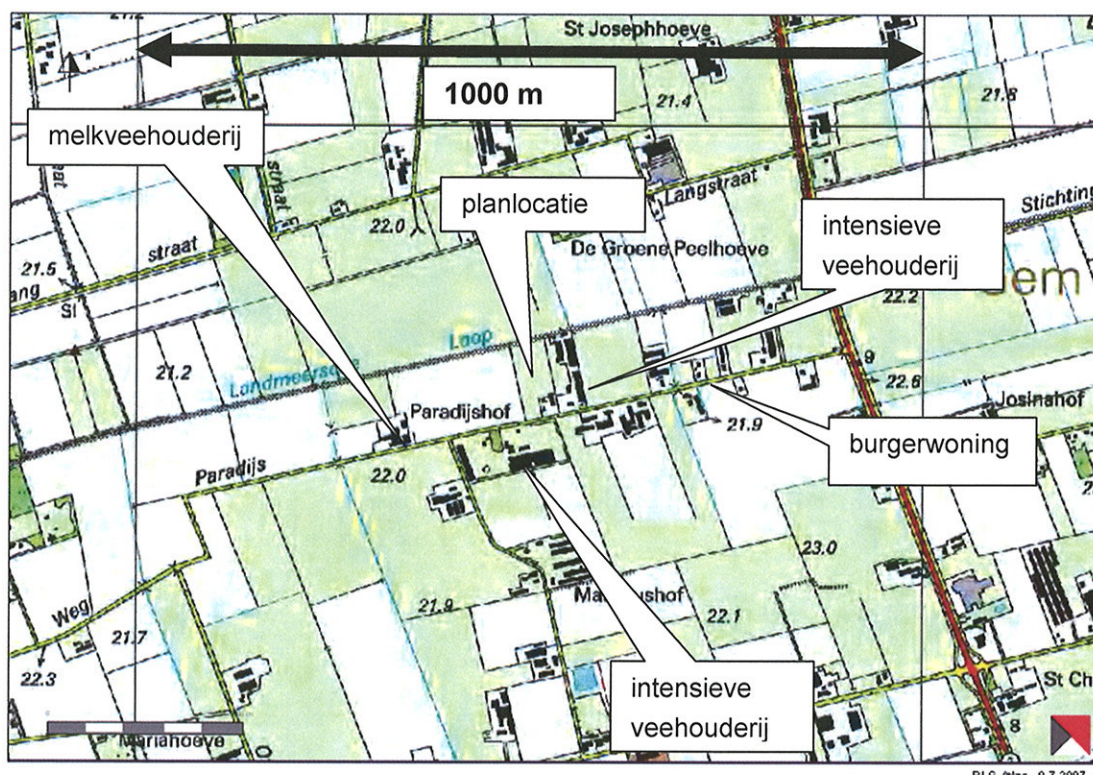
In het volgende hoofdstuk wordt het beleid en procedures behandeld. De planning, Europees beleid, rijksbeleid, provinciaal beleid en het lokale beleid komen aan de orde.

In hoofdstuk 4 worden de gevolgen voor het milieu beschreven. Aspecten als ammoniak, geur, fijn stof, bodem en water, energie en geluid maken hier deel van uit.

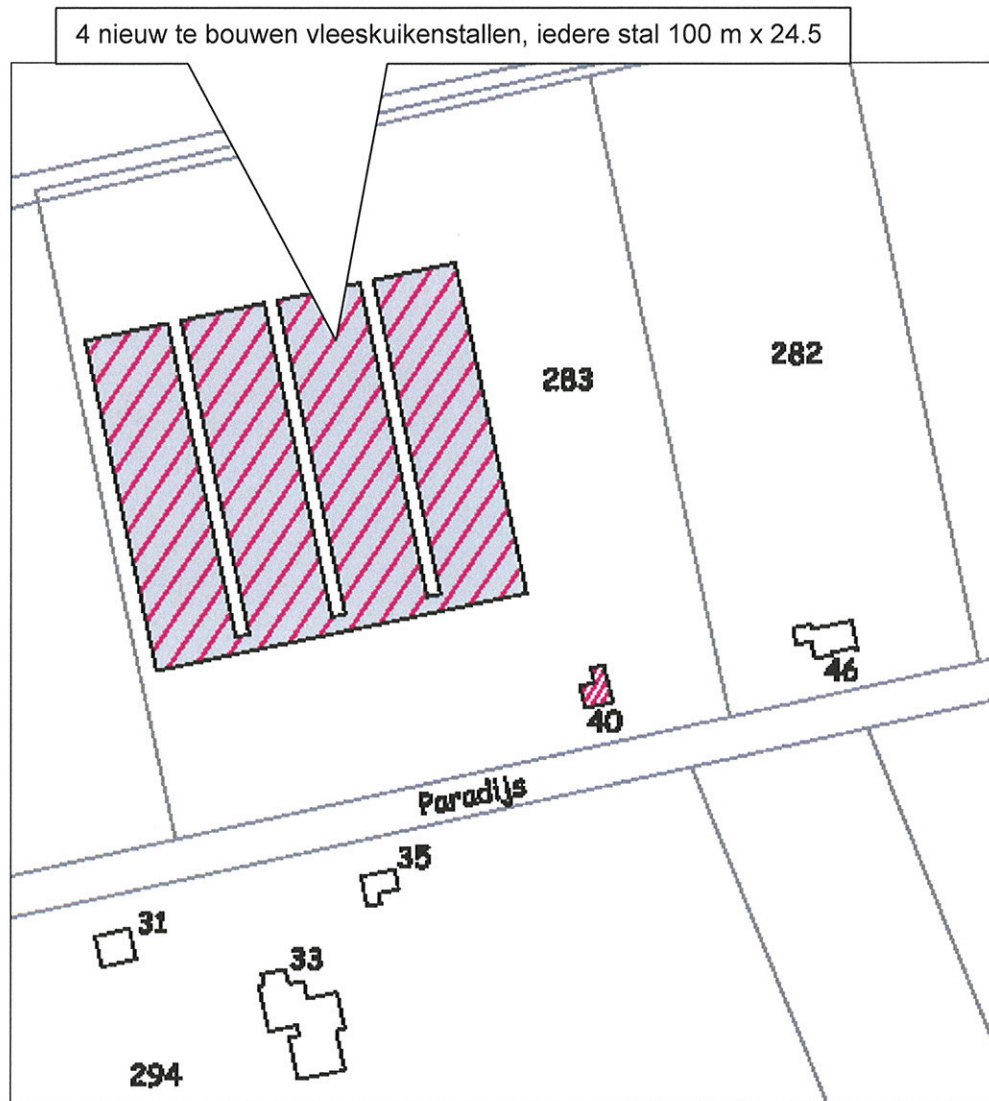
2. Omschrijving activiteit

2.1. Ligging van het bedrijf

Het bedrijf is gelegen in het buitengebied van Elsendorp wat gelegen is in de gemeente Gemert-Bakel. In de directe nabijheid zijn enkele (intensieve) agrarische bedrijven en burgerwoningen gelegen (zie figuur 1). Figuur 2 geeft de gewenste opzet van het bedrijf weer.

Figuur 1: ligging bedrijf

Figuur 2: bedrijfsopzet

De bijgevoegde tekening van het bedrijf geeft een gedetailleerd overzicht van de stallen.

2.2. Vergunde situatie

De locatie aan de Paradijs 40 te Elsendorp is momenteel in gebruik als landbouwgrond, er is geen vergunning aanwezig in het kader van de Wet milieubeheer.

Voor het te beëindigen vleeskuiken- en vleesvarkensbedrijf gelegen aan de Vlagberg 33 te Sint Anthonis is op 2 december 2002 een vergunning Wet milieubeheer afgegeven voor de volgende diersoorten en –aantallen.

diersoort	huisvestings- systeem	aantal dieren	ammoniakemissie ¹	
			kg NH ₃ /dier	totaal kg NH ₃
vleeskuikens	geperforeerde vloer met strooiseldroging, RAV E 5.2, BB 94.04.016	33.928	0.014	475.0
vleeskuikens	overige huisvesting, RAV E 5.9	44.000	0.08	3520.0
vleesvarken	overige huisvesting, opp. max. 0.8 m ² , RAV D 3.4.1.	420	2.5	1050.0
			totaal	5045.0

Tabel 1: ammoniakemissie vigerende vergunning locatie Vlagberg 33

diersoort	huisvestings- systeem	aantal dieren	geuremissie ²	
			OU _E /s/dier	totaal OU _E
vleeskuikens	geperforeerde vloer met strooiseldroging, RAV E 5.2, BB 94.04.016	33.928	0.24	8142.7
vleeskuikens	overige huisvesting, RAV E 5.9	44.000	0.24	10560.0
vleesvarken	overige huisvesting, opp. max. 0.8 m ² , RAV D 3.4.1.	420	23.0	9660.0
			totaal	28362.7

Tabel 2: geuremissie vigerende vergunning locatie Vlagberg 33

¹ Regeling ammoniak en veehouderij van 24 april 2007, nr. BWL/2007037533, Stcr. 14 mei 2007, nr. 92.

² Regeling geurhinder en veehouderij van 8 december 2006, nr. BWL/2006333382, Stcr. 18 december 2006, nr. 246

2.3. Voorkeursalternatief

In het voorkeursalternatief worden de vleeskuikens gehouden in een stal met een mixluchtventilatie-systeem. De ammoniakemissie (inclusief geur- en stofemissie) wordt beperkt door de het drogen van de meststrooisellaag door middel van een mixlucht ventilatiesysteem. Door mixlucht-ventilatoren wordt de warme lucht uit de nok van de stal in horizontale richting over het strooisel geblazen. Het effect hiervan is een oppervlaktedroging van het strooisel (snel indrogen verse mest).

diersoort	huisvestings-systeem	aantal dieren	ammoniakemissie	
			kg NH ₃ /dier	totaal kg NH ₃
vleeskuikens	mixluchtventilatie-systeem, RAV E 5.6, BWL 2005.10	200.000	0.037	7400.0
			totaal	7400.0

Tabel 3: ammoniakemissie voorkeursalternatief

diersoort	huisvestings-systeem	aantal dieren	geuremissie	
			OU _E /s/dier	totaal OU _E
vleeskuikens	mixluchtventilatie-systeem, RAV E 5.6, BWL 2005.10	200.000	0.24	48000.0
				48000.0

Tabel 4: geuremissie voorkeursalternatief

In het voorkeursalternatief wordt middels het vernevelen van koolzaadolie de stofemissie beperkt (zie paragraaf 4.4).

2.4. Alternatief 1

In alternatief 1 worden de vleeskuikens gehouden in een stal voorzien van vloerverwarming en -koeling. In de eerste weken wordt de vloer verwarmd via warmtewisselaars. In de volgende weken wordt de vloer gekoeld. Voor de vleeskuikens ontstaat zo een behaaglijk klimaat wat met een gangbare ruimteverwarming niet behaald wordt. Dit alternatief accentueert het dierenwelzijn.

diersoort	huisvestings-systeem	aantal dieren	ammoniakemissie	
			kg NH ₃ /dier	totaal kg NH ₃
vleeskuikens	grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling, RAV E 5.5, BWL 2005.11	200.000	0.045	9000.0
				9000.0

Tabel 5: ammoniakemissie alternatief 1

diersoort	huisvestings- systeem	aantal dieren	OU _E /s/dier	geuremissie totaal OU _E
vleeskuiken	grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling, RAV E 5.5, BWL 2005.11	200.000	0.24	48000.0
				48000.0

Tabel 6: geuremissie alternatief 1

2.5. Alternatief 2

In dit alternatief worden de stallen voorzien van een chemisch luchtwassysteem met 90% reductie van ammoniak. Dit is een end-of-pipe techniek waarbij niet alleen de ammoniakemissie sterk beperkt wordt, maar ook de geur- en stofemissie. Dit lijkt een milieuvriendelijk alternatief te zijn, hoewel het energieverbruik erg hoog is.

diersoort	huisvestings- systeem	aantal dieren	ammoniakemissie kg NH ₃ /dier	totaal kg NH ₃
vleeskuiken	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie, grondhuisvesting RAV E 5.4, BB 00.06.089/C 00.06.092	200.000	0.008	1600.0
				1600.0

Tabel 7: ammoniakemissie alternatief 2

diersoort	huisvestings- systeem	aantal dieren	OU _E /s/dier	geuremissie totaal OU _E
vleeskuiken	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie, grondhuisvesting RAV E 5.4, BB 00.06.089/C 00.06.092	200.000	0.17	34000.0
				34000.0

Tabel 8: geuremissie alternatief 2

In het MER worden de verschillende alternatieven onderzocht en beoordeeld.

3. Beleid en procedures

3.1. Milieueffectrapportage

Ingevolge de MER-richtlijn³ moet voor bepaalde activiteiten een milieu-effectrapportage uitgevoerd worden. Milieueffectrapportage (m.e.r.) levert de informatie die nodig is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij besluiten over plannen en projecten met grote milieugevolgen. Naast de m.e.r. bestaat ook het milieueffectrapport (MER).

Het MER is een onderdeel van de m.e.r.-procedure. Het MER wordt gekoppeld aan een besluit op aanvraag vergunning Wet milieubeheer.

De m.e.r. is geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieu-effectrapportage 1994⁴. In het Besluit m.e.r. 1994 is vermeld wanneer een m.e.r. uitgevoerd moet worden. In onderdeel C van de bijlage is een overzicht van activiteiten opgenomen waarvoor een MER verplicht is. In onderdeel D van de bijlage worden de activiteiten opgesomd waarvoor een m.e.r.-beoordeling verplicht is. Bij deze activiteiten wordt per geval beoordeeld of een m.e.r. noodzakelijk is.

Naast de verschillende activiteiten worden gevallen genoemd waarin de m.e.r.-plicht of –beoordelingsplicht bestaat. Veelal is een drempel ingebouwd die voorkomt dat een bepaalde activiteit altijd m.e.r.-plichtig of –beoordelingsplichtig is.

Naast de activiteiten en gevallen zijn plannen en besluiten opgenomen waar de m.e.r.-plicht of -beoordelingsplicht aan gekoppeld is. De activiteit is in dit geval gekoppeld aan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

In categorie 14 van onderdeel C van de bijlage is opgenomen het oprichten, wijzigen of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee met meer dan 85.000 plaatsen voor mesthoenders⁵. Aangezien de activiteit betrekking heeft op het oprichten van stallen voor 200.000 vleeskuikens is een MER noodzakelijk.

Het MER wat opgesteld gaat worden is een inrichtings-MER. In de MER worden geen alternatieve locaties in ogenschouw genomen.

De m.e.r. procedure bestaat uit de volgende 10 stappen.

³ Richtlijn 97/11/EEG van de Raad van 3 maart 1997 tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

⁴ Inwerkingtredingdatum 1 september 1994, laatstelijk gewijzigd bij Stb. 2006, 388.

⁵ Onder mesthoenders worden in het Besluit m.e.r. 1994 verstaan: vleeskuikens, ouderdieren van vleeskuikens in opfok en ouderdieren van vleeskuikens.

Startnotitie

De startnotitie wordt opgesteld door de initiatiefnemer. Het document bevat de basisgegevens van het project. Met de publicatie van de startnotitie vangt de m.e.r.-procedure aan.

Inspraak en advisering

Deze fase richt zich op de gewenste richtlijnen voor de inhoud van het MER. De Commissie m.e.r. heeft 9 weken om te adviseren over het geven van richtlijnen. Daarnaast kunnen andere adviseurs en “een ieder” advies uitbrengen over het geven van richtlijnen, waarvoor wettelijk geen termijn opgenomen is zodat aangesloten wordt bij de termijnen van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 3:24 Awb, (4 weken).

Richtlijnen

Binnen 13 weken na publicatie van de startnotitie stelt het bevoegd gezag de richtlijnen vast. In de richtlijnen is opgenomen welke alternatieven en milieugevolgen in het MER opgenomen dienen te worden.

MER

Het opstellen van het MER, waarvoor de initiatiefnemer verantwoordelijk is, is niet aan een termijn gebonden. Het MER wordt samen met de aanvraag om het gekoppelde besluit, in dit geval een aanvraag vergunning Wet milieubeheer, ingediend bij het bevoegd gezag.

Aanvaardbaarheidsbeoordeling

Binnen 6 weken na indiening van het MER beoordeelt het bevoegd gezag of het MER voldoet aan de richtlijnen en wettelijke eisen.

Publicatie MER en aanvraag besluit

Binnen 8 weken na indiening van het MER publiceert het bevoegd gezag het MER. De publicatie van het MER geschiedt gelijktijdig met de aanvraag vergunning Wet milieubeheer.

Inspraak, advisering en hoorzitting

In deze fase kan “een ieder” binnen 6 weken opmerkingen maken over het MER.

Toetsing door de Commissie- m.e.r.

Na afloop van de inspraak brengt de Commissie-m.e.r. binnen 5 weken advies uit over de volledigheid en kwaliteit van het MER. Hierbij worden ook ingekomen adviezen en opmerkingen betrokken.

Besluit

Het bevoegd gezag neemt het besluit over het project.

Evaluatie

Met medewerking van de initiatiefnemer worden de werkelijk optredende milieugevolgen geëvalueerd.

Na de toetsing door de Commissie-m.e.r. neemt het bevoegd gezag het ontwerpbesluit op de aanvraag vergunning Wet milieubeheer.

3.2. Bevoegd gezag

In het Inrichtingen- en vergunningsbesluit milieubeheer (IVB)⁶ is opgenomen welk bestuursorgaan bevoegd gezag is voor het verlenen van een vergunning Wet milieubeheer.

In dit geval is het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gemert-Bakel bevoegd gezag.

---

⁶ Laatst gewijzigd bij Stbl. 2005, 563

3.3. Volgorde van de procedures

In tabel 9 is schematisch de procedure van de m.e.r. en Wet milieubeheer opgenomen.

Activiteit	Actie door
Indienen startnotitie MER	Initiatiefnemer
Bekendmaking	College van B en W Gemert-Bakel
Inspraak voor richtlijnen MER	College van B en W Gemert-Bakel, een ieder
Advies Commissie m.e.r.	Commissie m.e.r.
Overleg en vaststellen richtlijnen	College van B en W Gemert-Bakel
Opstellen en indienen MER en aanvraag vergunning Wet milieubeheer	Initiatiefnemer
Beoordeling aanvaardbaarheid MER en kennisgeving	College van B en W Gemert-Bakel
Inspraak MER	Een ieder
Toetsingsadvies Commissie m.e.r.	Commissie m.e.r.
Ontwerpbeschikking Wet milieubeheer	College van B en W Gemert-Bakel
Zienswijze op ontwerp-besluit Wet milieubeheer	Belanghebbenden
Besluit Wet milieubeheer	College van B en W Gemert-Bakel
Beroep besluit Wet milieubeheer	Belanghebbenden

Tabel 9: schematisch overzicht procedure m.e.r. en Wet milieubeheer

3.4. Europees beleid

3.4.1. Vogelrichtlijn

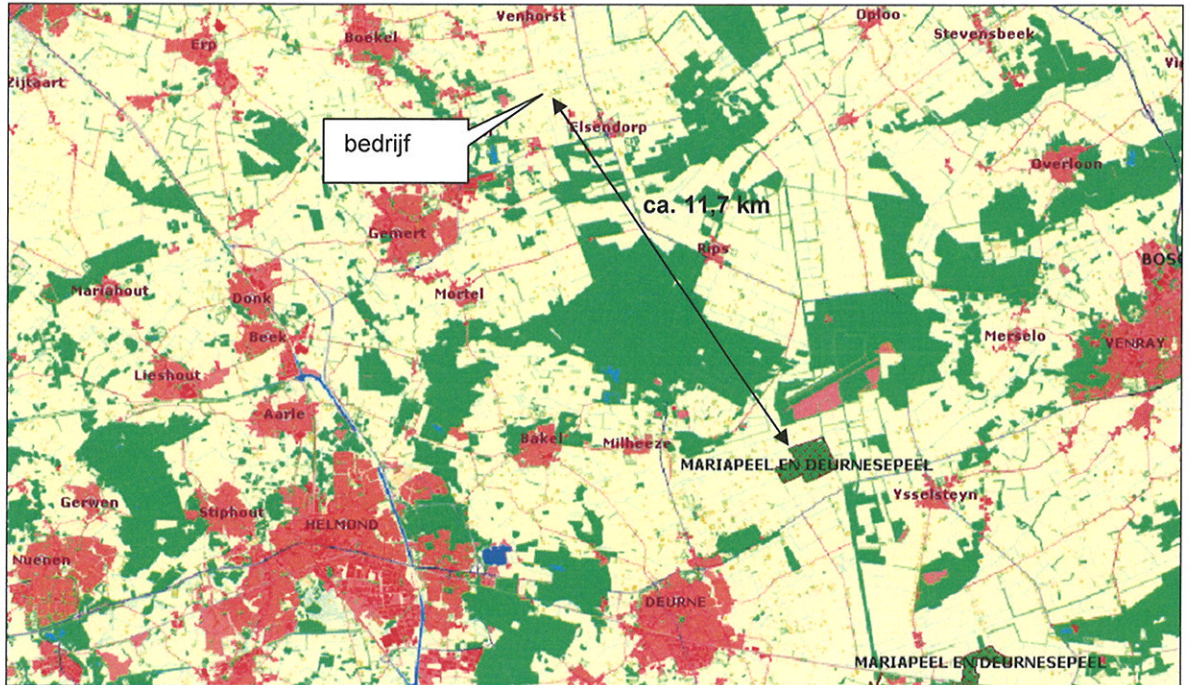
De Vogelrichtlijn⁷ biedt bescherming aan alle in het wild levende vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden in de Europese Unie.

De Vogelrichtlijn kent een regime voor soortbescherming en gebiedsbescherming. Het soortbeschermingsregime is gericht op de bescherming van individuele exemplaren met ondermeer een verbod op het opzettelijk doden en vangen van vogels, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten en het verbod om eieren te rapen. De soortenbescherming is opgenomen in de Flora- en Faunawet.

De gebiedsbescherming verplicht de lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om voor alle in de Europese Unie in het wild levende vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid

⁷ Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

van leefgebieden en van een voldoende omvang te beschermen, in stand te houden en te herstellen. De gebiedsbescherming is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde Vogelrichtlijn-gebied (tevens Habitatrictlijn-gebied) betreft het noordelijke gedeelte van “Mariapeel en Deurnese Peel” en ligt op circa 11,7 km van de inrichting van initiatiefnemer (figuur 3).

Figuur 3: Vogelrichtlijngebied

3.4.2. Habitatrictlijn

De Habitatrictlijn⁸ heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit in de lidstaten. Aanleiding is de continue achteruitgang van de natuurlijke habitats en de bedreiging voor het voortbestaan van bepaalde wilde soorten. De richtlijn stelt een Europees ecologisch netwerk vast van speciale beschermingszones: Natura 2000. Ook de door de lidstaten aangewezen beschermingszones op grond van de Vogelrichtlijn maken deel uit van dit netwerk.

Ook de Habitatrictlijn kent een soortenbescherming die enigszins vergeleken kan worden met dat van de Vogelrichtlijn. Deze richtlijn biedt echter, in tegenstelling tot die van de Vogelrichtlijn, een mogelijkheid om vanwege dringende redenen van sociale en/of economische aard een uitzondering op het opgelegde soortenbeschermingsregime te maken.

⁸ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

Elke lidstaat moet op zijn grondgebied de gebieden die het belangrijkst zijn voor het behoud van de onder de richtlijn vallende habitats en soorten identificeren en vervolgens aanwijzen als speciale beschermingszones.

Evenals bij de Vogelrichtlijn is de soortenbescherming in Nederland opgenomen in de Flora- en faunawet en wordt de gebiedsbescherming geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Dit laatste geldt alleen voor de aangewezen gebieden. Intussen is in Nederland de openbare kennisgeving⁹ gepubliceerd waarin de Minister voornemens is 111 gebieden aan te wijzen, waaronder Mariapeel en Deurnese peel. Het noordelijke gedeelte van dit gebied ligt op circa 11,7 kilometer van de bedrijfslocatie. Voor de aangemelde maar nog niet aangewezen gebieden gelden sommige bepalingen rechtstreeks.

3.4.3. IPPC-richtlijn

De IPPC-richtlijn¹⁰ beoogt een geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging door industriële activiteiten tot stand te brengen en zo een hoog niveau van bescherming van het milieu te bereiken. De richtlijn is van toepassing op de in bijlage 1 van de richtlijn aangewezen categorieën van industriële activiteiten. Installaties met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee of meer 2000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg) of met meer dan 750 plaatsen voor zeugen zijn opgenomen in de bijlage.

De richtlijn hanteert als uitgangspunt dat emissie naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk moeten worden beperkt.

Een belangrijke eis is dat een vergunning voor de belangrijkste geëmitteerde stoffen emissiegrenswaarden moet bevatten, die gebaseerd zijn op de "best beschikbare technieken" en waarbij onder andere de geografische ligging van de installatie en de plaatselijke milieumomstandigheden in acht genomen moet worden.

Om te toetsen of een installatie voldoet aan de "best beschikbare technieken" zijn zogenaamde BBT-referentiedocumenten (BREF's) beschikbaar. Voor de varkens- en pluimveebedrijven is deze BREF in 2003¹¹ opgesteld.

Op 25 juni 2007 is de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij in werking getreden. De beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. Deze verplichting is

---

⁹ Openbare kennisgeving aanwijzing Natura 2000-gebieden (1^e tranche), Str. 27 november 2006, nr. 231

¹⁰ Richtlijn 96/61/EEG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.

¹¹ Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs.

opgenomen in de onlangs gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij¹². Met behulp van de beleidslijn kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege de lokale milieumomstandigheden strengere emissie-eisen in de milieuvergunning moeten worden opgenomen dan bij toepassing van 'beste beschikbare technieken' (BBT) het geval zou zijn.

Het bevoegd gezag dient steeds op basis van de concrete omstandigheden in de milieuvergunning te motiveren waarom in de betreffende situatie met BBT kan worden volstaan dan wel waarom strengere emissie-eisen noodzakelijk zijn. Daarbij kan uiteraard nuttig gebruik worden gemaakt van de argumentatie die in deze beleidslijn wordt gehanteerd.

De beleidslijn heeft alleen betrekking op veehouderijen die onder de werkingssfeer vallen van de IPPC-richtlijn (IPPC-veehouderij) en is alleen van toepassing als dergelijke veehouderijen uitbreiden in aantal dieren. Zolang een IPPC-veehouderij niet uitbreidt, kan worden volstaan met het toepassen van BBT. Ook heeft de omgevingstoetsing in deze beleidslijn alleen betrekking op het aspect ammoniak. Bij de vergunningverlening zal ook beoordeeld moeten worden of er in dit verband nog andere milieuaspecten relevant zijn.

De verplichting een omgevingstoetsing uit te voeren vloeit rechtstreeks voort uit de IPPC-richtlijn. Daarin is geregeld dat voor de belangrijkste verontreinigende stoffen emissiegrenswaarden in de vergunning moeten worden opgenomen. Deze emissiegrenswaarden moeten worden gebaseerd op de 'beste beschikbare technieken' (BBT), *waarbij ook rekening dient te worden gehouden met de technische kenmerken en de geografische ligging van de inrichting alsmede met de plaatselijke milieumomstandigheden* (art. 9, derde en vierde lid, IPPC). Deze bepalingen zijn geïmplementeerd in artikel 8.12 van de Wet milieubeheer respectievelijk artikel 8.11 van de Wet milieubeheer en artikel 8.8 van de Wet milieubeheer. Uit deze bepalingen volgt dat de technische kenmerken en de geografische ligging van de inrichting evenals de lokale milieusituatie aanleiding kunnen zijn om strengere emissiegrenswaarden vast te stellen dan die welke zijn gebaseerd op BBT.

Ten aanzien van uitbreiding van een IPPC-veehouderij geldt de volgende beleidslijn:

Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.

---

¹² Stb. 2007, 103

Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding bij toepassing van BBT meer dan 5.000 kg, dan dient boven het meerdere een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd (>BBT). De hoogte daarvan hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie.

Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken dan BBT (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85% te worden gerealiseerd (>>BBT).

Onderhavige installatie (inrichting) biedt plaats aan 200.000 vleeskuikens en daarmee is de IPPC-richtlijn van toepassing. Er wordt voldaan aan de beleidslijn omdat de ammoniakemissie van het huisvestingssysteem van het voorkeursalternatief 0.037 kg per plaats per jaar bedraagt en de totale emissie 7400 kg per jaar. Deze emissie is opgenomen in de kolom ">BBT" uit de beleidslijn.

3.4.4. MER-richtlijn

De MER-richtlijn is uitgebreid besproken in hoofdstuk 3.1.

3.5. Rijksbeleid

3.5.1. Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998¹³ implementeerde de Vogel- en Habitatrichtlijn onvoldoende en is daarom in 2005 gewijzigd¹⁴.

De Natuurbeschermingswet 1998 kent drie typen gebieden:

- Natura-2000 gebieden.
- Beschermde natuurmonumenten.
- Gebieden die door de Minister van LNV aangewezen zijn ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen.

De Natura-2000 gebieden vormen het grootste deel van de te beschermen gebieden. Voor deze gebieden moet een beheersplan worden vastgesteld. Beheerders en gebruikers hebben hiermee duidelijkheid welke activiteiten in of nabij het gebied toelaatbaar zijn. Projecten of handelingen die de kwaliteit van gebieden kunnen

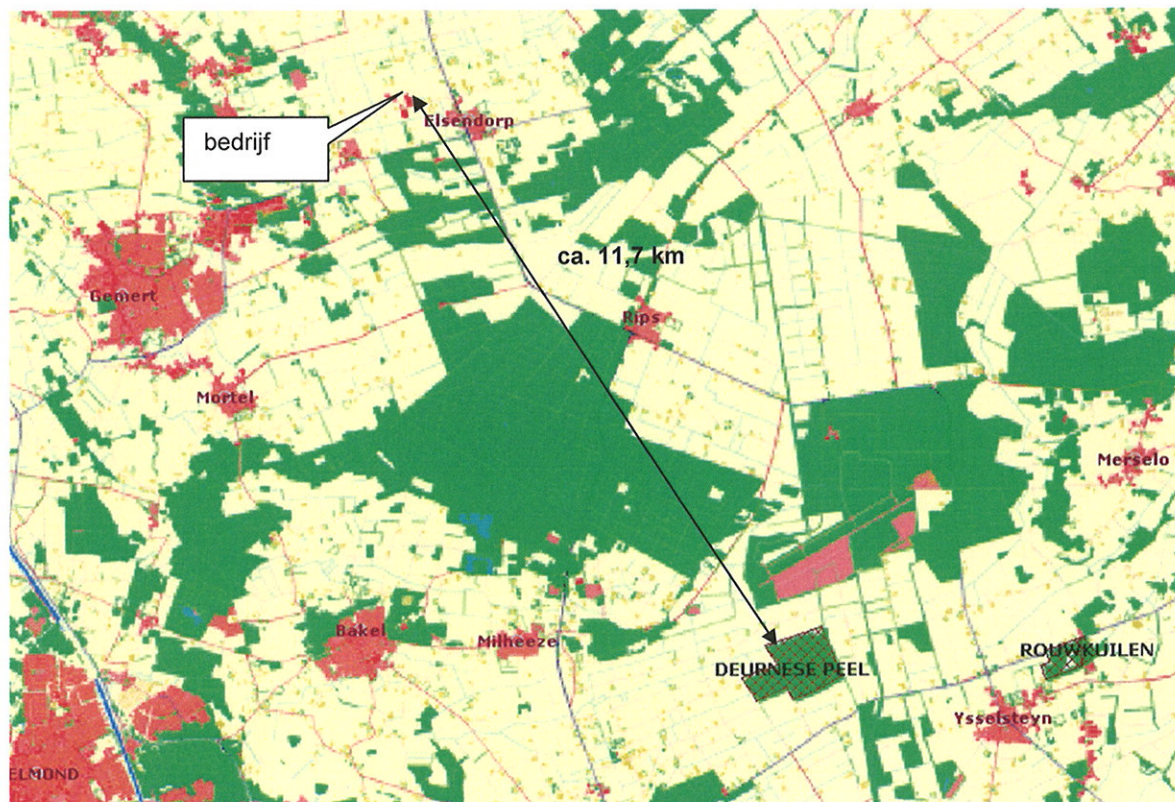
---

¹³ Stbl. 1998, 403

¹⁴ Stbl. 2005, 195

verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten zijn vergunningplichtig. Bevoegd gezag is in principe het College van Gedeputeerde Staten van de provincie.

Op ruim 11.700 meter van het bedrijf bevindt zich het natuurmonument "Deurnese Peel" (figuur 4). In het MER wordt een passende beoordeling gemaakt van de mogelijk negatieve effecten van de beoogde activiteit.

Figuur 4: natuurmonument

3.5.2. Flora- en faunawet

De Flora- en Faunawet¹⁵ beschermt alle in Nederland voorkomende Europese inheemse vogels (met uitzondering van grauwe gans, Europese kanarie, rotsduif en wilde eend), en alle soorten amfibieën en reptielen. Ook zoogdieren (behalve bruine en zwarte rat en huismuis) worden beschermd. Daarnaast zijn inheemse vissen (met uitzondering van soorten waarop de Visserijwet van toepassing is) en een aantal plantensoorten beschermd, waaronder veel orchideeën en planten met opvallende bloemen. Doel van de bescherming is instandhouding van de soorten. De Flora- en faunawet verbiedt om dieren te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren.

¹⁵ Stbl. 1998, 402, laatstelijk gewijzigd bij Stbl. 2006, 236

Het perceel waarop de beoogde activiteit wordt uitgevoerd is in gebruik als landbouwgrond.

Hieronder wordt inzichtelijk gemaakt welke planten- en diersoorten in het plangebied aanwezig zijn.

Rapportage voor kilometerhok X:179 / Y:400

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				1	goed	-	1991-2004
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1990-2005
Zoogdieren					niet onderzocht		1995-2005
Broedvogels					niet onderzocht		1994-2005
Watervogels					niet onderzocht	96/97-03/04	
Reptielen					niet onderzocht		1991-2005
Amfibieën					niet onderzocht		1991-2005
Vissen					niet onderzocht		1991-2005
Dagvlinders					niet onderzocht		1995-2005
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1991-2005
Sprinkhanen					niet onderzocht		1991-2005
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1991-2005

* Legenda

FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens verzameld.

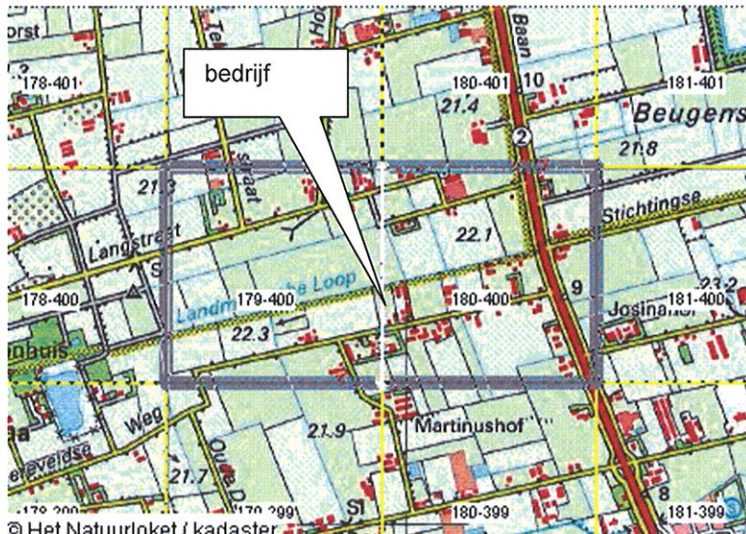
Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een **toelichting** op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

 niet van toepassing

Rapportage voor kilometerhok X:180 / Y:400

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					goed	-	1991-2004
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1990-2005
Zoogdieren					niet onderzocht		1995-2005
Broedvogels					niet onderzocht		1994-2005
Watervogels		9	6		slecht	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1991-2005
Amfibieën					niet onderzocht		1991-2005
Vissen					niet onderzocht		1991-2005
Dagvlinders					niet onderzocht		1995-2005
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1991-2005
Sprinkhanen					niet onderzocht		1991-2005
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1991-2005

Figuur 5: resultaten natuurloket

3.5.3. Wet ammoniak en veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav)¹⁶ is het toetsingskader voor de emissie van ammoniak. Bij de beslissing inzake de vergunning Wet milieubeheer voor het oprichten of veranderen van een veehouderij betreft het bevoegd gezag de gevolgen van de ammoniakemissie uitsluitend op de wijze die is aangegeven in de Wav. Slechts de nadelige gevolgen van de ammoniakdepositie op zogenaamde zeer kwetsbare gebieden binnen 250 meter wordt beoordeeld.

Deze zogenaamde zeer kwetsbare gebieden moeten door Provinciale Staten door middel van een aanwijzingsbesluit worden aangewezen. Alleen gebieden die ook onder het huidige regime worden beschermd kunnen worden aangewezen. Die gebieden moeten ook een bepaalde omvang hebben. De natuurmonumenten en Vogel- en Habitatgebieden moeten verplicht aangewezen worden.

In onderstaande figuur is de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare gebieden aangegeven. Het bedrijf ligt niet binnen een zone van 250 meter van een kwetsbaar gebied.

¹⁶ Stb. 2002, 93 gewijzigd bij Stb. 2007, 103

Figuur 6: ligging kwetsbare gebieden

Directe ammoniakschade

Naast indirecte schade door vermisting en verzuring van natuurgebieden, kan ammoniakdepositie op bepaalde gewassen leiden tot directe ammoniakschade. Uit onderzoek van het AB-DLO te Wageningen¹⁷ blijkt dat met name kasgewassen, fruitteelt en coniferen als gevoelig voor directe ammoniakschade kunnen worden aangemerkt. Deze gewassen komen niet in de directe omgeving voor.

3.5.4. Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen

Op 28 december 2005 is het Besluit ammoniakemissie huisvesting¹⁸ gepubliceerd. Dit besluit is nog niet in werking getreden. In de bijlage van het besluit zijn voor maximale ammoniakemissiewaardes opgenomen voor diverse diersoorten. Op grond van dit besluit mogen geen huisvestingsystemen toegepast worden met een hogere emissiefactor dan

¹⁷ Stallucht en planten, Instituut voor Plantenziektkundig Onderzoek 1981; Effecten van ammoniak op planten in directe omgeving van stallen: update van risicoschatting, AB-rapport 72, P.H.B. de Visser en L.J. van Eerden 1996

¹⁸ Stbl. 2005, 675

de maximale emissiewaarde. Bij het voorkeursalternatief wordt voldaan aan deze maximale emissiewaarde.

3.5.5. Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij¹⁹ is per 1 januari 2007 in werking getreden²⁰. Deze wet is het landelijk toetsingskader voor geur. In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde en binnen en buiten een concentratiegebied. De geurbelasting op een geurgevoelig object wordt uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht als 98-percentiel. Woningen behorende bij veehouderijen zijn geen geurgevoelige objecten. Hier geldt een minimale afstand van 50 meter.

Het aantal dieren vermenigvuldigd met de geuremissiefactor levert een waarde voor de geuremissie op, waarna via een verspreidingsmodel de geurbelasting kan worden bepaald. De geuremissiefactoren worden in een ministeriële regeling vastgelegd. Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactoren zijn bepaald, gelden wettelijk vastgestelde afstanden die ten minste moeten worden aangehouden tot geurgevoelige objecten. Een belangrijke verandering van de wet is dat de gemeente bevoegd is om lokale afwegingen te maken over de te accepteren geurbelasting. Bij gemeentelijke verordening kan de gemeenteraad in afwijking van de ten hoogste toegestane geurbelasting een andere waarde of een andere afstand in te stellen. Daarnaast kan bij gemeentelijke verordening worden bepaald hoe wordt omgegaan met voormalige agrarische bedrijfswoningen.

3.5.7. Besluit luchtkwaliteit 2005

Met het besluit luchtkwaliteit 2005²¹ implementeert ons land richtlijn 1999/30/EG van de Raad van de Europese Unie betreffende grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht (Pb EG L163). In de Nederlandse wetgeving wordt deze richtlijn verder uitgewerkt voor de nationale situatie. In het Besluit luchtkwaliteit 2005 zijn tevens voor koolmonoxide en benzeen regels opgenomen. In het besluit staan grenswaarden, plandrempels en alarmdrempels en wordt de controle van de luchtkwaliteit geregeld evenals het opstellen van plannen wanneer de luchtkwaliteit niet aan de eisen voldoet, rapportage over de luchtkwaliteit en het luchtkwaliteitsbeleid en overleg over de luchtkwaliteit.

Het doel van het Besluit luchtkwaliteit is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Het besluit is primair gericht op het

---

¹⁹ Stbl. 2006, 531

²⁰ Stbl. 2006, 671

²¹ Stbl. 2005, 316

voorkomen van effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

Uit een onderzoek van Alterra in samenwerking met RIVM blijkt dat emissie uit stallen waarschijnlijk de grootste bron is van emissie van fijn stof vanuit de landbouw. Emissie uit stallen betreft fijn stof bestaande uit huid-, mest-, voer-, en strooiseldeeltjes, die met de ventilatielucht naar buiten worden geblazen. Daarnaast is er een aantal relatief kleine bronnen, met als belangrijkste de toediening van bestrijdingsmiddelen en kunstmest en de aanvoer van krachtvoer op het agrarisch bedrijf. Winderosie is vermoedelijk ook een grote bron, die variabel is in de tijd²².

Er zal voldaan worden aan voornoemd besluit. In het MER zal hierop nader worden ingegaan. Onderstaande kaart geeft de situatie met betrekking tot fijn stof weer voor het jaar 2006. Op de bedrijfslocatie is de concentratie aan fijn stof in de lucht 31 µg/m³.

---

²² Alterra-rapport 682, berekeningsmethode voor de emissie van fijn stof uit de landbouw